

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din intru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — A-tât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-kö: ut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă, 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar. mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

Nr. 45.

Brașov, Miercuri 26 Februarie (11 Martie).

1903.

Probleme economice.

IV.

In articolele anterioare am arătat rolul și misiunea mare, pe care o au băncile noastre asupra dezvoltării economiei naționale a poporului nostru, și care rol a fost până acum, în resumat, unilateral și mai mult pasiv decât activ. Iutre altele am arătat, că numai în Țera Oltului funcționează actualmente 7—8 bănci românești și altele sunt în perspectivă de a se înființa din nou, fără să se simtă nici o mișcare socială și economică pe oî și care teren în urma lor — dăr ca consecință vedem emigrațiunea din ce în ce mai mare în România și — fenomen nou, — în America.

Acum vom continua studiul nostru spre a arăta, ce ar fi de făcut, și ce se poate face — pentru remediarea nevoilor, de care suferă țeranul nostru și economia națională locală, și decă emigrațiunea, fie în România, fie în America, este necesară ori ba? Au trecut timpurile acele, unde numai cei certați cu justiția și bunele moravuri de la noi treceau în România, ca și cele unde fie-care om, de ceva caracter independent și întreprinzător, trecea munții, pentru a-și continua acolo studiile, sau a-și găsi aplicațiune onorabilă în ramura și specialitatea sa, pe care, cu una cu două nu o putea găsi așa de ușor în patrie.

Nu că dăr am fi în principiu contra ducerii în România și cunoșcerea de aproape a tinerimei noastre cu raporturile sociale, culturale, politice și economice de acolo. Din contră, dorim acesta cât mai mult și — după vorba d-lui Iorga — ar fi de dorit, ca tinerii noștri universitari să trecă pe un an doi să studieze la universitățile române: limba istoria cu obiceiurile și așed-mintele poporului, înainte de a pași în viața publică, cum fac bunăoară și Sașii cu studenții lor, pe cari nici

un guvern maghiar nu-i va pute împiedeca de a studia și pe la universități germane. Dăr s'au schimbat relațiile sociale foarte mult și în România, deorece adă România se plânge de plaga funcționarismului, căci nu-și mai poate căpătuți nici ea pe propriii ei fii și cetățeni. Decă vom ave datoria să nu-i ținem pe fiii noștri acasă în patrie, fie că au studiat la noi, ori în străinătate, fie că au studiat la universitățile din România, și să le găsim ocupațiune și aplicațiune cât mai des în serviciul și folosul poporului nostru.

Vom căuta prin urmare, cari ramure de producțiune naționale ar fi de dezvoltat, și unde s'ar pute aplica elementele noastre cu ceva carte, ca și brațele supranumărare, cari adă emigréză.

Ca tip — vom lua două comitate învecinate, unul pur românesc, Făgărașul, și altul mixt, Brașovul, unde însă Sașii cu instituțiile lor sunt elementul dirigent și cel mai influent. Vom lua în de-apropie cercetare ramurile principale de producțiune, agricultura și în special situația ei la mica proprietate, după ce proprietate mare în ele mai că nu există, afară de câteva curți erariale la Făgăraș și păduri și câteva ale orașului Brașov în satele ce s'au ținut de domeniul Branului și cu păduri. In acesta ne vom mărgini la ramurile principale de producțiune agricolă, divisiunea proprietății și investirea ei cu arături, fânețe, pășuni, păduri, grădini (viile lipsește și în unul și în celălalt), apoi vite, stupi etc.

Raporturile geologice, fizice și climatice ale acestor două comitate sunt analoage, după ce sunt aședate pe șesuri întinse, încunjurate de munți uriași pe latura de sud a țerei, și Oltul le atinge pe întreaga latură de nord. Cu toate acestea sunt unele deosebiri între ele. Terenul Țerei Oltului este mai bun în calitate, decât cel din Țera Bârsei, unde petrișul se află la 30—50 cm. adâncime în subsol; apoi clima Țerei Bârsei este mai rece și mai aspră, decât cea de la Făgăraș, do- vadă că sămănăturile de toamnă făcute în

aceiași timp, vin cu 2—3 săptămâni mai târziu la coccere și se cere, — și sunt mare parte secerate de Oleni, după ce aceia și-au strins recoltele lor de pe câmp. Căuș pe lângă situațiunea mai înaltă, sunt nisce curenți puternici din 3 părți: de sud Pătra Craiului, de nord-vest Valea Oltului și nord-vest Crivețul de la muntele Nemere din Treiscauna, cari la Făgăraș nu se simt, — și produc răceli, de întârzie vegetația în dezvoltarea ei, și uneori o compromit cu totul prin înghețurile târzii și bruma timpurie, uneori și prin grindina colosală.

Șesul Țerei Oltului este mai bine populat și preșerat cu sate și numeroșe gârle și părae de munte îl traverséză ca pe o măiestră grădină, pe când Țera Bârsei are relativ puține sate, și tot sate mari cu populațiune numărósă, din care jumătate elementul românesc trăește din comerț și industrie, ori din vecina România își au existența lor.

Deși suprafața lor totală diferă încâtva, Făgărașul are în total 423,035 jug. cadastral, Brașovul 260,314 jugere cadastral, totuși populațiunea este aproape egală: Făgărașul are 84,571 locuitori, comitatul Brașov 83,929 locuitori, la care cifră contribuie mult și orașul Brașov și armata numărósă, care la Făgăraș aproape lipsește. Populațiunea Făgărașului are pentru a ei hrană mai mult pământ disponibil de cultură, ér palmașii, dilerii, cari trăește exclusiv după munca mânilor lor la Făgăraș fac numai 11% din populațiune, în com. Hunedorei 9,21%, Caraș-Severin 7,44% pe când în scaunele mixte și ungueresci pure ocupă un procent mai mare în Țer-nava-mare 20,37%, Treiscauna 37%, Șopro-n 34%. Sub un jugăr proprietate se află în comitatul Brașovului 1168 economii, pe când în al Făgărașului 597.

Demonstrația din Budapesta.

Demonstrația, ce partidul independist a aranjat-o Duminică în Budapesta în contra proiectelor militare, n'a succes după cum se vestise înainte cu mare alai în presa kossuthistă. Socialiștii au zădărnicit meetingul de protestare, așa că domnii

kossuthiști n'au putut să țină nici discursuri, nici să facă a-se vota motiuni, după cum se proiectase.

Pe la orele 1½ cam trei mii de socialiști ocupară terenul din fața noiei clădiri a parlamentului. Independiștii erau abia 2—300 la număr, dăr și aceștia împărășiați și neorganizați, căci grosul, massa cea mare era să soséză numai la orele 3. Socialiștii au manevrat escelent. Deja înainte de a sosi pe teren, ei își ascuseră pancartele și aproape neveduți se amestecară printre independiști. Aceștia numai atunci observară păcălăla, când drept ecou la intonarea „Himnului“-ului au dăr „Mar-seileasa“ muncitorilor cântată de mii de ómeni, și cântarea lor înăbuși cu totul glasurile slabe ale independiștilor. Nu mai putea fi vorbă de adunare, căci socialiștii ridicară pe umeri pe conducătorii lor, ér când deputații Hollo și Lovaszy îi amenințară, un sgomot teribil isbucni, hui-dueli și înjurături strașnice, ér la urmă o strașnică încăerare, prăjina unui steag de al independiștilor fú ruptă și conducătorul socialiștilor ocupă victorios tribuna destinată oratorilor.

Vedând independiștii, că nu e de glumă și că au s'o pățescă rău, s'au retras cu buzele umflate în strada Constituției, unde câți-va din ei ținură mică discursuri, dăr nu pentru a protesta contra proiectelor, ci pentru a îndemna mica tabără la răbdare și — plecare. Poliția n'a conces ca independiștii să citéză motiunea ce o aveau gata, căci nu acesta era locul ce l'au fixat în program ca teren de întrunire spre acest scop.

Intr'aceea pe terenul dinaintea stradei Constituției începă a-se aduna popor, care se spori și cu cei 700 studenți universitari, ce veniseră și ei. Erau cam 2—3000 de ómeni, — și fiind-că nu mai puteau ține meeting, au plecat să manifesteze pe strade. Convoitul era condus de vr'o 8 deputați din stânga extremă, între cari și Ugron. Trecură prin bulevardul Vă-tului, prin strățile Andrassy, Erzsébet și Kerepesi și dinaintea tuturor caselor unde nu erau arborate stéguri, au demonstrat cu strigări de „Abzug“. Acesta o făcură și dinaintea Teatrului național și Casinei

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Din prag.

De G. Todică.

(Fine).

Dăr supraorganismele, cari duc remniscente bogate de ură, invidie, de sentimente egoiste și aproape nici o rađă de credință, de speranță, de iubire, aproape nici o rađă de idei înălțătoare? Evident, că vor trebui să trecă prin multe experiențe amare, până vor ajunge în situații mai clare, mai senine, mai fericite.

Celebrul medium american Jackson Davis povestese următorul cas:

„Fetița unei familii bine cunoscute și-a pierdut pe mamă-sa deja în etate fragedă. Era băiată fermecătoare și așa dăcând sufletul întregii familii. Cu toate acestea, iubirea ce o avuse față de mamă-sa s'a continuat și după mórtea aceleia, căci gingașa ființă prin rugăciuni ferbinți cerca să susțină contactul cu răposata, ca astfel cel puțin sufletesce să se apropie de mamă-sa dorită.

Se desvolta, se desvolta, dăr această dezvoltare era mai mult eterică. O îngrijă o fostă pretină de a mamei sale, și când o lua lângă sine să o desmierde, fetița tot-déuna o ruga să-i povestéză ceva de mamă-sa. După terminarea povestirilor bă-iata se cerea în odaia, unde atirna portretul mamei sale, zăcea óre de-a rândul pe canapeaua, de unde privea portretul și nu-și lua ochii de fel de pe el.

Și astfel se desvolta copila, ofilindu-se tot-odată; crescând mai mult sub raportul spiritual, decât sub cel trupesc; în-tărindu-se mai mult în pricepere, decât în trup. Era delicată, aproape diafană, trupu-i părea mai mult un vas sfărmicios, ascun-đend sufletul.

Ofilirea progresa galopând. Fata căđu la pat. Rudeniile și cunoșcuiții o veghiau cu nespuse iubire, căci îi prevedeau cu lacrimile în ochi obștescul sfârșit. Bruma mórții surprinse calicele flórei ofilite, în care abia se mai resfrângeau câte-va rađe solare. Pieptu-i abia salta din când în când, ba și atunci între mișcări spasmodice.

— Mai cunosci-mă, scumpa mea, în-trebă cu glas îndurerat acea ființă, care înlocuise pe mama ei. Băiata nu dădu nici un răspuns. De-odată să zări în trăsăturile incolorate ale muribundei, rađe luminóse ale unei lumini nespicate. Genele i-s'au ridicat, buzele i-se deschiseră, ér palidele mâni s'au întins gata de îm-brățășare fierbinte. Privirea pătrundătoare a ochilor era ațintită spre ceri.

— „Mamă!“ — strigă dënșă cu voce pătrunsă de bucurie nevisată, cerescă. Un zimbet de fericire... și viața trupescă i-se stinse.

Mai remarcăm, din multele casuri in-structive manifestare post-mortală a lui Samuil Philipp, obținută într'o sedință a „Societății spiritaliste“ din Paris. Philipp a trebuit să înregistreze în decursul vieții pământesci multe dureri și suferințe, provenite tocmai de la cei ce-l încunjurau. Desperarea nu i-a cuprins însă inima și necăsurile i-au accelerat, cel mult, procesul de lămurire a individualității.

Intrebare: Având în vedere constituirea noastră și stima, ce am simțit-o tot-

déuna față de persóna și traiul exemplar al têu: te rugăm a ne avisa, că în ce chip și-s'a îndeplinit trecerea din viața trupescă în cea spirituală, și ce situație ai acum în lumea de dincolo?

Răspuns: „Cu plăcere. Avisul nu va fi numai pentru voi de folos, ci și pentru mine.

Deși în decursul ultimei bóle am suferit multe dureri, totuși nu am avut agonie mortală. Mórtea mi-a venit, ca un vis, fără nici o sdruncinare, fără nici o luptă. De vreme ce nu aveam nici o témă de transformarea iminentă, nu mă țineam morțic de viață: nu mai rămânea nici un motiv pentru luptă. Despărțirea a urmat neted: fără nici o sfortare, fără nici o durere, fără să simțesc nimic.

„Nu știu cât a durat acel somn, dăr a fost scurt. Trezirea liniștită era tocmai contrară trezirilor obicnuite, anterioare. Mă bucuram, că nu mai simțesc nici o durere. Voiam să mă ridic și să plec, dăr mă reținea o înțepenie curiosă, nespuse de plăcută. Mă lăsai nițel în prada ei, fără a ști, că m'am despărțit deja de trup.

naționale, unde mai ales demonstrația luă proporții mari, fiind-că demonstrații vădură în ferestrele din etagiu pe conții Andrassy Iuliu și Teodor, Nicolae Eszterházy, Emeric Szechenyi și Paul Semsey. Când cōda convoiului a ajuns dinaintea casei regelui și a palatului archiducesei Clotilda, demonstrația se repetă, și *căți-va bolovani sburară asupra palatului archiducesei Clotilda, spărgând două vitrine mari*. Tōte ferestrele casarmeri din cartierul I. erau pline de soldați conșignați.

În strada Kōtō convoiul număra 10—15,000 de omeni. Aici au scos pietrele din pavagiu și numai decăt începură să opereze cu ele, spărgând între altele un giamic scump de la cafenea Kreisz și numărōse ferestri-de la cafenea Varay. Cei mai activi au fost purtătorii de stēguri, cari întorcând prājina stēgurilor, au spart cu ele ferestrele în mod vandalic. Tot aici au spart cele 22 ferestri ale Bursei. Dintr'o ferestră priviau scenele acestea deputații liberali Bolgar și Kubinyi. Demonstrații vădându-i, au aruncat cu pietri asupra casei.

Vădend că nu e de glumă, interveniră polițiștii călări și făcură mai multe arestări. Convoiul fū spart și se risipi pe diferitele strade, unde însă tot nu s'au astimpērat, căci multe ferestri cădură victimă a furiei cu care demonstrații dădeau expresie „indignațiunei” lor contra proiectelor militare. S'au întimplat și căte-va bătăi și răniri, ca astfel să se încoroneze „marea manifestație” de care atât de mult vorbiseră și scriseseră cei cu „pretensiunile naționale” față de armată.

Unificarea limbei literare române.

D-l Titu *Maiorecu* a adresat președintelui Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român, în cestiunea unificării limbei și ortografiei române, următōrea scrisōre, ce o publică „Transilvania” din Sibiu:

București, 31 Ian. 1903.

Mult stimat domnule president!

Nu vă mirați, vă rog, de întârzierea răspunsului la întrebările ce mi-le faceți prin scrisōrea de la 6 Ianuarie în privința unificării ortografiei și a limbei literare la d-vōstrē. Voiam să-mi dau mai întâi sēmă de lucrarea analōgă ce o putem ascepta de la Academia Română la noi.

1. E speranță, că peste 5 ani să fie terminat noul dicționar academic, menit a înlocui fantastica încercare Laurianu-Maxim și problematicul început Hasdeu. Noul dicționar, adunând tot materialul popular și reinviând limba chronicarilor, va deveni de la sine povățuitorul d-vōstrē ca și al nostru, și va contribui întru câtva la rectificarea și împospătarea limbei literare comune.

2. Ortografia d-vōstră cred că trebuie să fie ortografia academiiei române. Acastă ortografie modificată la 1880 după un raport al subscribului, oportun pe atunci ca tranziție de la etimologismul Ciparian la fonetismul cerut de filologii moderni, se cuvine să fie din nou modificată pentru a se apropia mai mult de fonetismul celor mai multe reviste și diare din România de astăzi. Pōte că chiar în sesiunea generală a academiiei din Martie a. c. vom lua unii din noi inițiativa în înțelesul arătat; și decăt nu acum, de sigur în decursul celor două sesiuni următōre, pentru-ca — la punerea sub tipar a noului dicționar — ortografia academică să fie mai apropiată de aceea majorității scriitorilor noștri.

Părerea mea este așa-dēr ca asociațiunea d-vōstră să se identifice în hotăririile sale limbistice și ortografice cu Academia română, și până la nouele hotăriri academice, să pregătēscă terenul prin scrieri și discuții asupra acestor materii precum le-ați și început.

Principiul este și rămâne: deplină comunitate a limbei literare și a scrierii între d-vōstră și noi.

Primiți vă rog domnule president, încredințarea celei mai deosebite stime.

T. *Maiorecu*.

SCRIRILE DILEI.

— 25 Februarie v.

Archiducele Francisc Ferdinand, după cum se scrie a fost dinstins din partea Papei cu ordinul *Isus Christos*, cel mai înalt ordin al sf. scaun. De când cu decorarea lui Bismarck, acest ordin nu s'a acordat nimēnui până acum.

Sinod episcopesc. Astăzi, Marți, se ține în Budapesta sinodul episcopesc al bisericii române ortodoxe. Punctul cel mai însemnat din lucrările sinodului va fi esaminarea canonică a alegerii de episcop în Arad. Fiind-că contra denumirii alesului episcop Ioan I. *Papp* nu există nici o pedecă canonică, se crede, că întărirea prea înaltă va urma încă până când Maiestatea Sa petrece în Budapesta.

Aniversarea de 70 de ani a d-lui D. A. Sturdza. Astăzi, Marți, 25 Febr. v. va avē loc la 7½ ore sēra banchetul dat în Teatrul Național din București în onōrea actualului ministru-președinte român Dim. A. Sturdza din incidentul jubileului său de 70 ani. La acest banchet vor lua parte membrii fruntași ai partidului național-liberal din totă țēra. Se va oferi d-lui Sturdza cu acēsta ocaziune o statueta în bronz, reprezentând „Vigilența”, ucrată de un distins sculptor francez.

Românii bucovineni și mōrtea lui Rieger. Din incidentul mōrții lui Dr. Francisc Rieger, d-l baron Eudoxiu Hurmuzachi a espedat, în numele dirigenței partidelor române din Bucovina următōrea

telegramă la adresa fiului lui Rieger, d-l profesor universitar br. Rieger:

„Dirigența partidelor române din Bucovina își exprimă cea mai profundă condolență din incidentul mōrții marelui bărbat de stat austriac, al părintelui Domniei Vōstre, care în decursul întregii sale activități politice, susținend ideia de stat austriac, a observat pure față de juste nōstre pretensiuni naționale dreptate și atenție binevoitoare. Onōre memoriei lui, pace fie-i în mōrmēt. Pentru dirigența partidelor române din Bucovina, presidentul: *Baron Eudoxiu Hurmuzachi*.”

Mōrtea unui ex-ministru ungar. Eri, în 9 Martie, a repausat în Budapesta fostul ministru președinte Stefan *Bittō*, în etate de 81 ani. S'a născut la 1822 în Sárosfa (Pojun). Tatăl său fusese viceșpan. În etate de 25 ani a fost ales deputat. A luat parte la revoluție, după care a fugit în Turcia. Intorcēndu-se acasă la 1861 fū ales deputat, aparținend partidului lui Deak. De la 1869—1881 a fost vicepreședinte al dietei, la 1870 ministru de justiție în cabinetul Lónyai, după căderea căruia fu ales președinte al dietei. Cădēnd cabinetul Szlavy, fū însărcinat Bittō cu formarea cabinetului care însă avū foarte scurtă durată. După fusiunea deakistilor cu tiszaiștii (1875) Bittō trecū în opoziție. La proxima alegere, Tisza l'a trântit și de atunci a trăit retras până la 1899, când fu numit în camera magnaților.

„Cea mai frumoasă limbă.” D-l B. *Lippenz* unul din cei mai mari pedagogi americani a trimis ministeriului român de instrucțiune o scrisōrea, drept răspuns la abecedarele și cărțile de cetire, pe cari i-le-a trimis ministerul acum de curēnd. D-l Lippenz constată progresele mari pedagogice, ce s'au realizat în România, și revenind la limba română dice: „N'am fost mai puțin isbit de frumșeța alēsă a acestei limbi romānesci, *una din cele mai frumoșe limbi ce se vorbesc pe pământ*. Fără gramatică și fără dicționar am reușit să traduc aprōpe o treime din cărțile pe cari le am primit... În luna Martie voi ține o conferență la biblioteca „Uniunei literare” și voi alege ca subiect: România și sistemul său de instrucțiune.”

Șovinism în școlă. Elevii gimnasiului unguresc din Szarvas s'au molipsit și ei de gărgăunii șovinismului. Grație țărăboiului ce-l fac kossuthiștii contra armatei, acei elevi s'au pus să facă și ei politică — patriotico-șovinistă. Ei au trimis o adresă de aderență și încurajare celor ce luptă contra unității armatei, pe care o numesc „o imposibilitate politică”, „poporațiune sdrențōsă”. Nu cumve Wlassics ministrul instrucțiunei, va felicita corpul didactic din Szarvas pentru „patriotica” educație ce o dă elevilor?

Dewett—șef al revoluțiunei macedonene? O scire curiosă vine din Sofia. Generalul bur *Christian Dewett*, eroul

rēsboiului sud-african, va veni la Sofia, pentru a se înțelege cu șefii revoluționari asupra insurecțiunei generale ce se prepară în Macedonia. Comitetele macedonene, din întreg principatul bulgar, prepară lui *Dewett* o primire triumfală. Se vorbește cu persistentă, în cercurile inițiate, că Dewett vine în Balcani, pentru a lua comanda bandelor revoluționare din Macedonia. — Ori cât de neverosimilă ar părē acastă scire, ea merită totuși să fi înregistrată, cu atât mai mult, când se ține în sēmă coincidența confirmării ei din Bruxelles. E probabil, că șefii bandelor au făcut apel la Dewett: rămāne numai să se dovedēscă, că acesta a primit.

Promoțiune. La universitatea din Clușiu Sămbătă în 7 l. c. d-l Victor *Moldovanu*, cand. de adv. a fost promovat la gradul de doctor în științele juridice. — Dēnsul este fiul protopopului tractului Cătina.

Aniversara de 600 a născerii poetului Petrarca se va serba anul viitor în Italia cu mare pompă sub protectoratul regelui Victor Emanuel și pe lângă participarea scriitorilor literari esteri.

Testamentul împērătesei Eugenia. Din Paris se telegrafēză, că fosta împērătesă *Eugenia*, înainte de plecarea ei în sudul Franței și-a făcut testamentul, lăsând prințului *Victor Napoleon* o rentă de 30,000 franci și domeniul împērătesc Farnborough cu tōte suvenirile familiei Napoleon, aflătōre pe el. Domeniile spaniole se vor împărți între nepoții împērătesei.

Rēsburarea unui gendarm. În comuna rutenescă Cernavca s'a petrecut în ziua de 1 Martie următōrea întâmplare: Era Duminecă și țēranii erau adunați înaintea cărciunei și jucau. De-odată vine pe acolo sergentul de gendarmi Oberhofer cu nevastă-sa. Iuon Kobasku, un lucrător de 26 ani însurat și tată a doi copii stătea în mijlocul drumului. Sergentul îi strigă lui Kobasku: *Na bik* (Dă-te din drum). Alți țērani, cari audiseră acēsta, îi strigară lui Kobasku: Nu feri Ioane, că d. sergent nu e în serviciu și nu pōte să-ți facă nimica. Kobasku n'a ferit. — Atunci sergentul se întōrce la casarmă și se îmbracă, ca de serviciu luându-și arma. Kobasku era încă tot în mijlocul drumului și era cam chircilit: „Să te vād — dize gendarmul — decăt nici acum nu te vei da la o parte?” — Kobasku n'a ferit nici acuma. Atunci Oberhofer îl străpunse cu baioneta drept în inimă. Poporul s'a înfuriat grozav contra gendarmilor, așa că au trebuit să cēră întărire.

Scandal la un examen de maturitate. Jupānul Lezer Buchbinder din Cernăuți, avea un pui la gimnasiul I. de stat din Cernăuți, care ajunsese până în clasa VIII. Profesorul de limba grēcă Skobielski era dator lui Lezer cu o sumă ôrecare. Pe hasa acēsta s'a dus Lezer la profesor, să-i dea fiului său înainte de examen tesa din limba grēcă. Profesorul a cedat, însă nenorocirea lui, căci ovreul s'a lădat pe la alții, că a căpătat tesa înainte. Din pricina asta s'a suspendat anul trecut examenul de maturitate, ér profesorul a fost dat în judecată și procesul lui abia acum s'a sfârșit prin achitare.

Băieți sfășiați de porci. În comuna Szamos-Ujlak înainte cu vr'o două săptămāni un căne ce vagabonda pe hotar a mușcat căți-va porci, Porcarii au alungat cănele, fără să dea atențiune deosebită întâmplării. Vinerea trecută însă căți-va porci din turmă erau foarte turbulenți și mereu se năpustiau asupra celorlalți. Porcarii credēnd, că iritația lor provine din presițiunea vre-unei furtune, au mănāt în sat turma cu mult înainte de vreme. În sat porcii s'au năpustit asupra câtorva copilași cari se jucau în stradă și pe trei din ei i-au sfășiat oribil. La țipetele copilașilor au alergat ômenii și împreună cu porcarii au isbutit să scape copilașii din gura porcilor. Fiind de tot suspectă sēlbătēcirea subită a porcilor, stăpānii lor au chemat pe veterinarul, care a consta-

„Observai pe soția mea, că înghe-nunchiază înaintea patului, și mai remarcăi și pe căți-va cunoscuți. Lucrul acesta îmi stērni ideea, că dēnsii mă consideră mort. Voiam să-i conving, că ei sunt în erōre, dēr nu puteam grăi cu voce înaltă, din ceea-ce deduceam că visez. În acēstă presupunere mă întăria și împrejurarea, că mă simțiam în societatea mai multor indiviți iubiți, pe cari îi sciam deja mōrți, și a cător-va necunoscuți, cari evident adastau trezirea mea.

„Acēstă situație oscila între veghiare și vis. Acuși veniam la conșciință, acuși recădeam în nesimțire. Dēr în decursul aceste stări, puterea-mi intelectuală începū să se însenineze. Lumina, ce o întrezăriam până acuma așa dīcēnd ca prin cētă, se ivi în splendōre din ce în ce mai fermecătōre. Abia acum începui să observ, că nu mai aparțin ființelor, de pe pământ.

„Rēmășțele pământesci nu-mi erau îngropate. Le priviam cu compătămire, — dēr conșciința, că m'am scăpat de ele, mă electrisa de bucurie. Inspiram cu tōtă forță

curentul dātător de viētă, ca unul, care scapă din o atmosferă infectă. Sorbiam din plăcerea libertății. Un sentiment tainic de bucurie îmi pētrunse tōtă ființa. Mē înveselia prezența iubiților rēsosați și-mi părea de tot firēscă apariția lor.

„Dēr observarea lor îmi făcea impresia unei întēlniri după intervale lungi. Lucrul cel mai curios era, că ne înțelegeam fără de a grăi nici un cuvēt. Ideile le schimbam cu privirile, cari le propaga curentul, ce străbate tot Universul.

„Încă nu eram pe deplin scăpat de fantasările pământesci. Lucrurile, prin cari am trecut, necasurile, cari le-am suferit, apăreau din când în când înaintea mea, pentru-ca cu atât mai mult să-mi prețuesc starea prezentă. Suferit'am în viētă pământescă nu numai trupesce dēr și sufletesce: fiind espus rēutății și la nenumērate surprise durerōse, mai penibile decăt însăși nenorocirile, fiind-că te țin vecinic în spasurile grōzei. De aceste reminiscențe nu eram pe deplin scăpat și nu odată îmi puneam întrebarea, că ôre nu mă aflu

aieva în necasuri? Încă tot mai audiam unele voci displăcute. Mē temeam, că erăși se vor începe turmentările chinuitoare și tremuram fără voia mea.

„Cercam să mă conving de nu cumva visez; mă pipăiam, și când eram sigur, că am scăpat, părea că am lăpēdat o povară nespūsă de pe inima-mi. Și îndată mă simțiam ca robul scăpat din robie, său ca un biet sērman, care ajunge pe neașteptate la ceva comori pământesci. Întăi nu-i vine a crede ochilor, par'că se înșelă. Căt-va timp se îndoesce despre realitatea faptului, îngrozindu-se tainic de posibila întōrcere a miseriei. Ah, de și-ar pricepe ômenii viētă viitōre, cātă speranță nu le-ar isvorī în chaosul sentimentelor durerōse? Ce n'ar face ômenii, numai ca să-și pōtă asigura acēsta fericire?

„Ar fi convingși și dēnsii cāt de trecētōre, deșerte, disparente sunt plăcerile pământesci, din pricina căroa ignorēză cele postmortale, cari nu se pot compara cu nimic.”

tat că porcii sunt turbați. Ei turbaseră în urma mușcării cânelui de dinainte cu două săptămâni. S'au luat îndată toate măsurile pentru împedecarea lătrii turbării. Cei trei copilași însă sunt perduți; fiind răniți așa de grav, în cât nici nu mai pot fi duși la Budapesta în institutul antirabic.

Teatru german. Măne Mercuri se va reprezenta opereta în 3 acte „Der arme Ionathan” de Millöcker.

La restaurantul de la casa de tir se află în tot-déuna specialitatea brașovenească „Costițe de miel” (Lammsbrüsti). Comandele se pot face și prin telefon. Beuturi bune și serviciu prompt.

„România Jună”.

Societatea academică și social-literară „România jună” din Viena a scos de sub tipar „Raportul anual” pe al XXXII an administrativ (1 Nov. 1901 — 31 Oct. 1902) într-o broșurică de 27 pagini, din care estragem următoarele:

Societatea publică numele membrilor săi *fundatori* în număr de 45, din cari însă șapte-spre-zece au cruce înaintea numelui în semn. că au decedat.

După aceștia urmăză membrii onorari în număr de 123, dintre cari însă trei-zeci și opt de asemenea repausați.

În al treilea loc vedem lista membrilor odinioară activi, ér așî trecutî sub rubrica „membrilor emeritați”, între cari găsim nume bine cunoscute pe diferitele terene ale vieții noastre publice. Numărul acestora este de 100, din care număr însă este a se scăde numărul celor repausați 14 la număr, anume: Valeriu *Bologa*, Brașov, I. *Bumbacu*, Cernăuți, Dr. George *Candrea*, București, Dr. Alexandru *Codarcea*, Vârșeț, Mihail *Eminescu*, Botoșani, N. *Făgărășanu*, România, Dr. *Filipescu-Brăescu*, V. Mihail *Lazar*, inginer Sinaia, Dr. Ioan *Moga* Sibiu, Dimitrie *Onciul*, Cernăuți, Dr. Ioan *Pop*, vicar Nasăud, C. *Pop*, Făgăraș, Emilian *Popovici*, Galați, Onoriu *Tilea*, inginer Smig.

Lista a patra cuprinde numele membrilor ordinari, cari sunt 32 la număr și anume 14 din Ungaria, Transilvania, Banat și Maramureș, 17 din Bucovina, 1 din Bulgaria și *nici unul din România*.

Societatea a ținut 10 ședințe ordinare, 2 extraordinare și 3 literare publice. În acestea din urmă s'au cetit următoarele lucrări: 1) Poesii originale de Nicu *Dracinschi*, 2) Eminescu ca naționalist de Dr. Iosif *Popovici*, 3) Marconi și telegrafia fără sîrmă de G. *Barbul*, 4) Despre poetul St. Iosif, de Dr. Sextil Pușcariu. 5) Dulfu, Isprăvile lui Păcală de Laurențiu *Luca*. 6) Românii în statistica generală de Dr. *Gherman*. 7) „Eminescu — Luceafărul” de Nic. *Dobrescu*.

În sala de lectură sunt 37 de ziare și reviste și anume: 14 românesci din Transilvania și Ungaria, 13 românesci din România, 3 românesci din Bucovina, 1 fôie românescă din Brünn (Privitoriu), 1 germană din București, 1 germană din Cernăuți, 2 germane din Viena, 2 germane din München.

Biblioteca numără 1654 volume și 405 broșuri.

Starea casei la 31 Octomvrie 1902 era precum urmăză: 1) Fondul neatacabil 32.980-20 cor. 2) Fondul de rezervă 500 cor. 3) Fondul disponibil 1263-40 cor. 4) Fundațiunea iubilară 10.813-29 cor. La oltă 45.556-89 cor.

În fruntea raportului vedem trei nume în cadru negru: A. *Ciupercoviți*, metropolit, membru fondator, Dr. Ioan *Rațiu*, avocat, membru onorar, și Onoriu *Tilea*, inginer, membru emeritat, toți trei repausați în cursul anului.

În partea generală a raportului președintele Gavriil *Barbul* relevăză doliul general provocat prin trecerea dintre cei vii a lui Dr. Ioan Rațiu.

După această președintele raportăză despre prelegerea inaugurală de la universitate ținută în limba românescă de d. Dr. Iosif *Popovici*, pe care o celebrăză ca

un eveniment îmbucurător, când pentru întâia dată a resunat de pe o catedră de la „Alma Mater Rudolphina” limba românescă.

Societatea a dat la 22 Februarie un bal cu frumos succes moral.

Điua de 3/16 Maiă a fost serbată cu demnitate și însuflețire.

Președintele își exprimă mulțumirile față cu „Academia Română” pentru donația în cărți, apoi redacțiunilor, cari li-au trimis diarele gratuit séu cu preț redus și în fine d-lui colonel *Lupu*, care s'a interesat de aprôpe de mersul societății.

Localitățile societății sunt: VIII. Iosefstädterstrasse 26 a.

Comitetul este compus din d-nii: Gavr. Barbul, pres. Alexiu Sbierea v. pr., Iuliu Moldovanu, secretar I, Teod. Iliuș, secr. II, L. Luca, cassier, Modest Scraba controlor, Mih. Dobrovolschi, bibliotecar, Gh. Cosma, econom. Comisia literară: Tr. Bărgăuanu, Nicu Dracinschi, Mih. Iacubovici, L. Luca, Romulus Pop, ér comisia revisuitoare: N. Dracinschi, Mihaiu Iacubovici și Iuliu Mălinaș.

V. C. F.!

Convocare.

„Reuniunea română de gimnastică și de cântări din Brașov” își va ține *Adunarea generală ordinară* Lunî în 3 Martie v. a. c. la 5 ôre p. m. în sala festivă a gimnasiului rom. din localitate. Rugăm pe membrii Reuniunii să binevoiescă a se presenta la această Adunare în număr cât de mare.

Brașov, 24 Faur v. 1903.

Pentru comitet:

G. *Chelaru*,
president.

Aurel *Ciortea*,
secretar.

Concert și teatru în Hunedóra.

Sâmbătă în 28 Februarie a. c. un grup de tineri din Deva și împrejurime, învățători și meseriași, sub conducerea d-lui învățător Ioan *Sântămăreanu* din Deva, a delectat publicul din Hunedóra, predând cu pricepere 5 piese de concert și o piesă teatrală („Dragoste copilărescă”).

Esecutarea tuturor pieselor a fost frenetic aplaudată, dovadă că diletanții au satisfăcut dorinței publicului imens, care abia a încăput în spațioasa sală de la „Hunyadivarhaz”. Una din piesele de concert „Fetele casnice”, la insistința publicului, a fost repetată.

Piesa teatrală „Dragoste copilărescă” a distrat cât se pôte de bine publicul asistent.

Punctul al II-lea din program, piesa teatrală „*Curca*”, comedie într'un act de Teochar Alexi, nu s'a putut reprezenta, fiind *interdișă de căpitanul de poliție* din localitate, care a fost atât de „amabil”, că a cerut toate piesele atât cele de concert, cât și de teatru *ca să le censureze* încă înainte de a-și începe diletanții jocul. Reprezentarea piesei din destiune n'a admis'o pe motivul, că ar conține expresii, cari vătămă bunul simț al Maghiarilor și ar escita în Români ură contra a tot ce e maghiar (!??) Și diletanții au aflat de bine să se conformeze ordinului „amabilului” căpitan de poliție.

De altcum toate rolurile din piesa „Dragoste copilărescă” au fost bine jucate. Succesul pôte să servescă diletanților ca îndemn pentru un alt succes și mai bun în viitor.

Rezultatul material încă a fost frumos. S'a încassat peste tot 339 cor. 70 fil. s'a cheltuit 187 cor. 70 fil. Resultă un venit curat de 152 cor. Venitul curat s'a dat jumătate (76 cor.) „Reuniunii femeilor române din Hunedóra”, ér cealaltă jumătate (76) bisericeii gr. or. din Deva.

Reuniunea femeilor din Hunedóra și pe calea această mulțumesc diletanților și în special d-lui conducător Ioan *Sântămăreanu* pentru suma această frumoasă donată Reuniunii.

La această petrecere au binevoit a contribui peste taxă următorii domni:

Beck Alois (Arad) 30 cor., Nicolae Dima 7 cor., Hajdu Géza căpitan de poliție 5 cor., Avram P. Pécuaru protopresbiter 4 cor 60 fil., Logel Mátyás 4 cor. 40 fil., Petru Șinca preot (Batiz) și Nicolae Stoi-chița câte 4 cor., Dr. Kóvári Ernő 2 cor. 40 fil., Grézer Vilmos 2 cor. 20 fil., Petru Boldin, Ioan Ceontea, Zielinski András, Hác-ker Márton și Imre Vlad câte 2 cor., Junga István, Alexandru Dima a Evuții, Nițu Dima, Butsi Kálmán și Daniel Toma câte 1 cor. 40 fil., Constantin Dima 1 cor. 20 fil., Nicolae Macrea, Nicolae Rimbaș, Vasile C. Osvadă, Balint Aron și Vlad Ianeș câte 60 fil., George Dănilă sen., George Dănilă jun., N. N. și N. N. câte 40 fil., Lazar Susan 20 fil.

Primescă marinimoșii contribuitoari mulțumită ferbinte atât din partea diletanților, cât și din partea Reuniunii fem. române din Hunedóra, pentru al cărei fond s'a destinat jumătate din profitul curat.

C. Dima,
secretarul reuniunii.

Educația morală a fetelor.

Ministeriul instrucțiunii publice din România a adresat directoarelor de școle particulare de fete o circulară, în care se ocupă de educația morală a fetelor.

Circulara constată, că fie din lipsa unui personal de supraveghere îndestulitor, fie din nepăsare vinovată a direcțiunii, elevele trec prin unele școle private fără a deprinde nimic din ceea-ce ajută la formarea caracterului moral. Starea această de lucruri reclamă o grabnică îndreptare, și de aceea ministerul crede, că direcțiunile acestor școle private se vor convinge de imperioasă necesitate a unei acțiuni morale asupra elevelor. Apoi continuând diçe:

Mijlocele, prin cari se va puté atinge țelul dorit, rămân se înțelege la cumpănirea și discernământul direcțiunilor, căci directorea unui aședământ de educațiune nu este și nu trebuie să fie o simplă administratoare și nu primitoare de ordine ministeriale, ci o persoană, care în materie de educațiune să aibă nu numai tótă pregătirea necesară, dér și puțința unei gândiri personale.

Ar fi de dorit, ca în toate școlile particulare să se introducă uniforme simple, cari să deprindă pe eleve cu simplitatea, modestia și cu economia, de asemenea ar trebui interdișe riguros pieptănăturile pretențioșe și adese-orî ridicole, inelele și tôte podôbele zadarnice, reducându-se totul la trebuințele unei vieți sănătoșe și modeste. Educațiunea fizică nu trebuie să formeze mai puțin obiectul preocupării direcțiunilor școlilor private. În unele din aceste școli gimnastica figuréază în orariu numai de formă, căci chiar decât măestra respectivă ar voi să-și facă datoria în consecință, elevele iau zelul în deridere, ér direcțiunea stă indiferentă. Trebuie însă ca predarea gimnasticeii să devină efectivă și că prin tôte mijlocele, direcțiunile școlilor private să îngrijescă de dezvoltarea fizică a elevelor. Efectele moralisatôre și rezultatele pe cari educația fizică le produce din punctul de vedere al formării personalității, sunt astădi în deobște îndestul de cunoscute, pentru ca să nu mai fie nevoie a-se insista asupra lor.

Intimpinare.

La corespondența publicată în n-rile 32 și 33 ale fôiei noastre despre alegerea comunală din *Bicas*, am primit din partea d-lui notar comunal Ioan *Urziceanu* o întîmînare, în care — după ce se constată, că fisolgăbirăul a candidat și a proclamat de primar pe d-l Miklos Lukács, magistrul postal, ér la postul de subnotar nu a făcut alegere, ci a declarat de definitiv pe fostul subnotar Csato Jozsef — se diçe între altele.

„... Altcum să fim imparțial și să spunem adevărul, că dintre câți Români au concurat la postul de primar și subprimar, unii ca economi și încurcați cu multe daraveri private, depărtați de oficiul primăriei câte de 6—10 kilometri, în cas de alegere nu ar fi fost în stare a-și împlini chemarea după cum se pretinde; la alți după cum s'a dovedit mai târziu,

concurarea nu le-a fost serioasă și la cas de alegere nu primeau oficiul, și o parte dintre dênșii nici nu ar fi fost aleși, ér încât privesce persoana și onestitatea d-lor Miklos Lukács, Csato Iozsef și Wiwiszki Iozsef, nu este nimic de obiectionat în contra lor, numai ceilalți factori chemați de și-ar împlini datorințele cinstit conșciențios și cu înțelepciune nu ar fi nici un necas că decât s'ar fi respectat legea sunt convins, că la urma urmelor cu forțe puțină esceptiune tot aceștia ar fi fost aleși.

„Mai pe urmă îmî țin de datorință a declara, că la această afacere d-nii preoți Pompei Butnariu, Demetriu Dregan, Simeon Cotta și Ioan Cotta nimic nu au putut contribui, căci lucrurile au fost cu mult mai înainte, fără concursul lor, statorite așa după cum s'a întîmplat, prin urmare nici acești domni preoți și nici Nagy Gyula, care este om cum se cade, a căruia consortă este de origine română și în mai multe rânduri a făcut la biserica românescă din loc daruri de cărți, vesminte etc. în această cauză nu merită să fie suspiționați. căci asemenea fapte neprecugetate numai strică și nu pot folosi”.

În același timp primirăm și de la d-l Miklos Lukacs o scurtă scrisôre, în care declară de neintemeiate aserțiunile autorului corespondenței din nr. 32 și 33 și invită pe autor „a eși de sub vëlul anonimității, pentru a puté răspunde conform adevărului la tôte punctele corespondenței sale, din punct de vedere al interesului public”. La cas contrar îl va declara de om care spune neadevăruri.

ULTIME SCIRI.

Sofia, 10 Martie. Poliția vrënd să ia archiva și cassa din clădirea comitetului macedonean, a aflat, că documentele cele mai însemnate lipsesc și că au dispărut și cei 10,000 franci, banî gata. Se crede, că însuși comitetul a comis furtul.

Constantinopol, 10 Martie. Până acum s'a dat amnestie la 600 indiviđi din cele trei vilaețe europene și cari erau judecați pentru delictes politice. Între cei amnestiați sunt mulți Bulgari.

Literatură.

— A apărut tomul I. din „*Novelae*” de Vasilie Ranta *Bulicescu*. Broșura are 286 pagini și conține istoriôre frumoșe scrise într'un limbagiu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 banî plus 20 banî porto. Se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 9 Martie n.

Pomul verde: Moise Brumboiu paroch, Tohanul-vechiu; Borbély, Satulung, Kranportz, Cincul-mare.

Europa: Békés, Révész, Rechnitzer, Pesta; Harttein, Reichenberg; Keck, Mannheim; Hussler, Karger, Bernolow, Viena.

Orient: Barcza, Pesta; Rothmann, A.-Iulia; Nachbar, București; Ladiislaw Sinaia.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Invențiunea cea mai mare și uimitôre a timpului nostru este fără îndoială neîntrecuta cruce după electro-magnetică R. B. Nr. 86,967.

Cu mulțumită sufletescă publicăm aci o scrisôre de recunoscință, pe care a trimis'o un însănătoșat d-lui Albert Müller în Budapesta V, Vadasz-u. 42/A. E. al cărei cuprins e următorul:

Stimate d-le Müller!

De ani de diile am fost tot bolnav, am cerat tôte mijlocele și doctorii și leacuri de casă, tot nu m'am putut mântui de afurisitele dureri; nu puteam mânca, căci stomacul nu mistuia, aveam dureri grozave de șira spinării, junghiuri, bătăe de inimă, greutate pe piept, tótă noștea nu puteam dormi de dureri și aceste tôte mi-le-a alungat crucea d-tale electro-magnetică, și acum har Domnului, sunt sănătos. Îți mulțămesc din inimă pentru această invențiune, pentru-că sunt acum forțe fericită, sunt cu totul mântuită de grozavele dureri. Cu stimă: *Maria Welinger*, negustorésă. Nemet-Ujvár.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru ecomandație.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Micul mărgăritar sufletesc, cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericăști scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericăști de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericăști acomodată pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predicii pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, de Em Elefescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărösele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predicii pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Deharbe, de V. Christie. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bouzard, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dăianu. Tipografia archidiecezană din Blaj. Cartea are 31 ccle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor laborioși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvântul „Salba ne reamintesc societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desființat „S-ta Barbara“ din Viena, cărei societăți îi mulțumim publicarea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificatoare în stil îngrijit, tiparul curat, hărtia bună. Prețul unui exemplar legat elegant în păuza este 4 corone (+ 30 b. porto) Un exemplar broșat 3 corone (+ 30 b. porto).

„Cartea Durerii“ de Emil Bouzard, tradusă din originalul frances de Iacob Nicolescu,, editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cârticică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericăști de Massillon“ traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator eclesiasc frances. Pr-dicile sunt împărțite de traducător după anul bisericăesc răsăriten. și fie care este pusă la acea Duminecă sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predicia. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 20 bani porto.

Cuvântări bisericăști pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitate împărțită simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini 1—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recoman ațiuni și acreditive; scrisori în comerț cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupone etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Acastă broșură conține: afaceri de credit cambial și afaceri de bancă. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor cu rente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe

luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple esplicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Martie n. 1903.

Banot rom. Cump.	18.94	Vend.	18.98
Argint român.	18.70	„	18.80
Napoleon d'or.	19.04	„	19.08
Galbeni	11.20	„	11.30
Mărci germane	117.—	„	111.08
Lire turcesci	21.40	„	—
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—
Ruble Rusesci	—	„	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Martie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de corone ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	93.05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	94.—
Bonuri rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	201.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	159.25
Renta de hărtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.55
Renta de aur austr.	121.10
Rente austr. 4% de corone	101.10
Losuri din 1860.	154.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.79
Acții de-ale Băncei ung. de credit	739.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	684.75
Napoleon d'or	19.01
Mărci imperiale germane	117.10
London vista	240.15
Paris vista	95.55
Note italiene	95.50

Nr. 3670 - 1903.

PUBLI CAȚI UNE

Conform planului de economie definitiv se vinde — prin licitațiune cu oferte în scris — tot lemnul de pin menit, spre folosință, pe timp de 10 ani de zile, adică: 24599 m³ de molid și 13488 m³ de brad, la oală 38087 m³.

Acest etat său trup de lemn se află în clasa de manipulare „B“ a revirului orășenesc numit Brassó, în partea de pădure cunoscută sub numele de „Fântânița cu bradu.“

Prețul de strigare sub carele lemnele nu se vor vinde, e 2 cor. 80 fil. pro m³, termenul ultim pentru tăerea cantului de lemn sus numit e finea anului 1907, iară al transportului, sau scoterei din loc e finea anului 1908.

Ofertele în scris, provădute cu 2% vadiu dela prețul de cumpărare oferit se pot așterne său trimite cu poșta până la 27 Martie a c. 12 ore din zi la oficiul forestier al orașului liber reg. Brassó (sub Bucium nr. 9).

Acele oferte, cari trimise prin poșta s'ar întârzi și așa n'ar ajunge la termenul sus indicat, nu se vor lua în considerare.

Ofertele trebuie se conțină declarațiunea, că oferentul cunoște condițiunile și se supune aceloră.

Resultatul pertractării ofertelor se va comunica oferentului în scris.

Condițiunile de ofert și de contract se pot lua în vedere la oficiul forestier al orașului Brassó, pe timpul orelor de oficiu.

Brassó, 4 Martie 1903

1—1,(879) *Magistratul oraș*

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

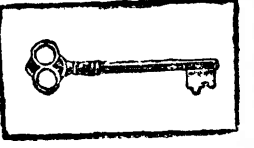
Săpun SCHICHT.

MARCA:

Cerbu și Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor și prin urmare și cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vătămătoare.

Se capătă pretutindenii

La cumpărare să se observe, ca pe fie care bucată de săpun să fie numele „Schicht“ și una din mărcile sus indicate.

39—40,(72)

Devisa: Dever mare, câștig puțin.

P. PAVEL, CROITOR WIENES civil și militar.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că atelierul meu de

Croitorie de uniforme și haine civile, ce-l avém sub Bucium Nr. 15 l'am mutat dela 30 Septembrie 1902 în Strada Michael-Weiss Nr. 26.

Atrag atenția p. t. Domnii, cari servesc anul de vointar că la mine se pot căpeta cu 124 corone următoarele obiecte de uniformă:

1 manta, 1 tunică, 1 pantolon, 1 blusă, 1 balonetă elegantă cu cureaua după plac, 1 părechiă mănuși, 1 cravată.

Tote aceste haine se confecționează din stoffe fine după măsură și regulament. Tot-deuna sunt provădute cu stoffe englezesci.

Rugând pe On. public de binevoitorul său concurs, subsemnez cu totă stima

P. PAVEL.

In urma unei cărți postale, merg în persoană a lua măsura

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădute cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorii.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru tote speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în totă mărimșă.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde al librăria și Nic. I. Ciureu la Eremias Nepoții.